Platvormitöö tegija Eestis

Tauri Tuvikene
Tallinna Ülikool

Liis Roosaar
Tartu Ülikool

TALLINNA ÜLIKOOL
TARTU ÜLIKOOL
TAL TECH
Kaasrahastanud Euroopa Liit
Eesti tuleviku heaks

PLATVORMITÖÖ MÕJUD JA TULEVIKUSUUNAD EESTIS

MIS?

1.10.2024 - 30.10.2026

- Tellijad/rahastajad:
  - Eesti Teadusagentuur;
  - Majandus- ja Kommunikatsiooni-ministeerium
  - Arenguseire Keskus

Milline on platvormitöö kaudu töötajate majanduslik ja sotsiaalne väljavaade ning mis on sektori tulevik Eestis. Kuidas reguleerida?

KUIDAS?

- **Küsitlused 2025**
  - Iseendale tööandjad (IET) 1726 vastanut
  - EMOR 1700 inimest (18–64 aastased)
- **Intervjuud 2025**
  - platvormitöö tegijatega – 40 + 15
  - ettevõtete esindajatega – 12
- **Fookusgrupp**
- **Olemasolevate andmete analüüs**
- **Võrdlev õigusanalüüs**
- **Stsenaariumide planeerimine**

KES?

Tauri Tuvikene (TLÜ)

Merle Erikson (TÜ)

Elena Hanna Septer (TÜ)

Jaan Masso (TÜ)

Liis Roosaar (TÜ)

Mari-Klara Stein (TTÜ)

Kaire Holts (TTÜ)

Artur Toikka (TTÜ)

Annika Rosin (Turku)

Pooja Suwal (TÜ)

Edward Agyapong (TÜ)

TALLINNA ÜLIKOOL

TARTU ÜLIKOOL 1632

TAL TECH

Kaasrahastanud Euroopa Liit

Eesti tuleviku heaks

UURINGUFIRMA EMOR AS LÄBI VIIDUD KÜSITLUS TÖÖEALISTE SEAS

Aeg: november 2025

1700 inimest vanuses 18–64 eluaastat

- Võrreldav 2021. aasta küsitlusuuringu andmetega (Saar Poll).
- Kaasatud 2 küsimust (platvormitööde liigid ning iseendale tööandjad).
- Iseendale tööandjaid valimis **304**.
- Ainult **73** regulaarset platvormitöö tegijat.
- **1357 inimest** pole iseendale tööandjad või regulaarsed platvormitöö tegijad.

ISEENDALE TÖÖANDJATE (IET) KÜSITLUS

Aeg: 25. märts – 30. juuni 2025

1726 vastanut

- E-äriregistrist võetud e-maili aadressid - FIE (14 000 kirja) ja OÜ (59 000 kirja)
- Statistikaameti kaudu juhuvalim ettevõtluskonto omanikele juunikuus

  (04.06 kirjad 14 724-le ettevõtluskonto omanikule)
- Info umbes **50%** regulaarsete platvormitöö tegijate kohta (kokku **432** inimest)

Kas ettevõtjad? Töö tegemiseks oma ressursid, kantakse kaasuvad kulud, otsustatakse töö tegemise aja, koha ja ajakulu üle, aga ettevõtjad saavad määrata ka hinna.

Kas töötajad? Pidev skaala. Sõltub sellest, kui palju vabadust platvorm inimeselt ära võtab andes vastu kindlustunnet Halliday (2021).

Regulaarsete platvormitöö tegijate arv on Eestis vähenenud

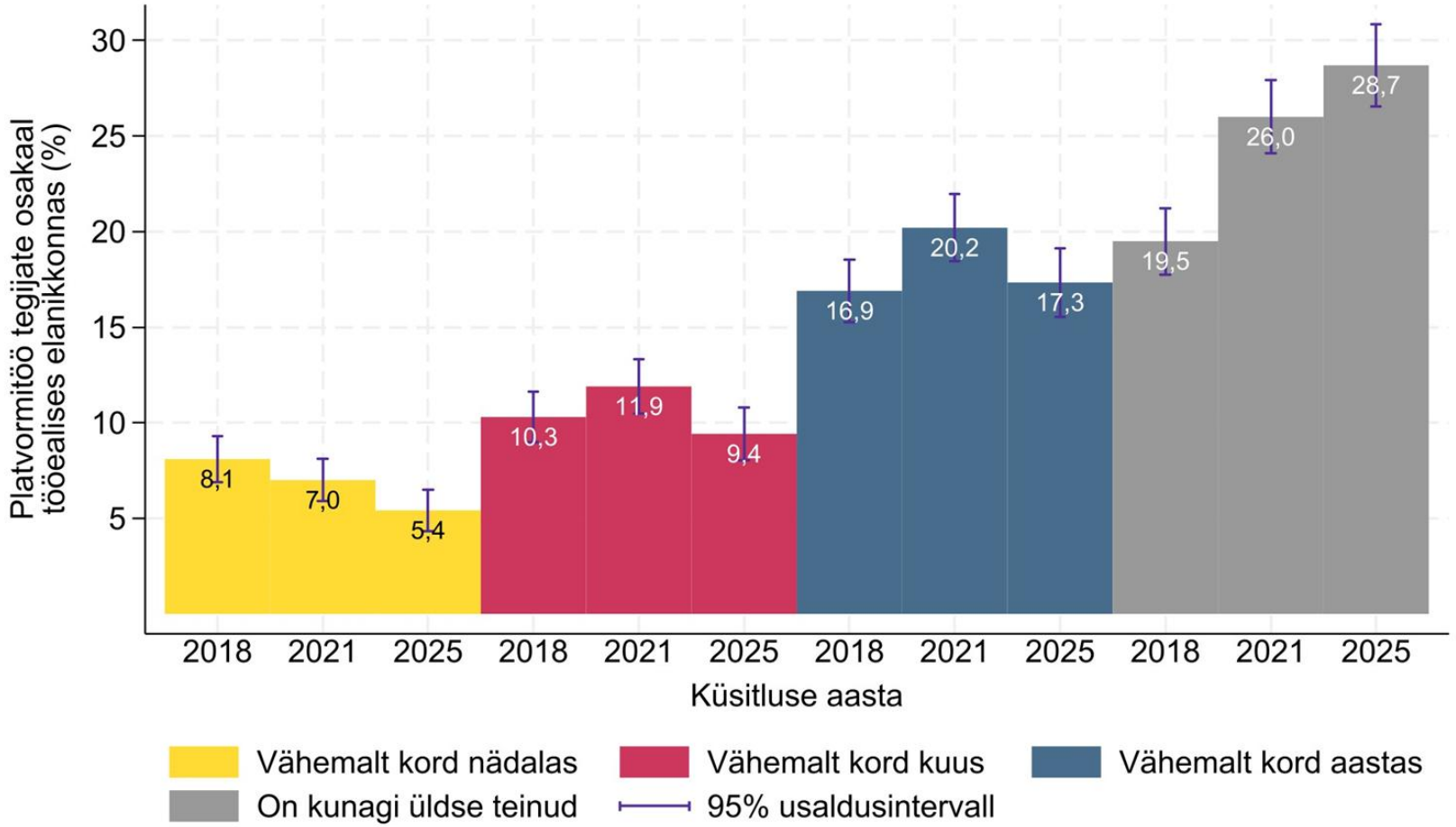

- Regulaarselt teeb platvormitööd 5,4% - see on ca 47 000 in.
- Eestlaste seas osakaal kaks korda madalam kui muulastel.

Platvormitöö tegijad tööealise elanikkonna seas aastatel 2018, 2021 ja 2025 platvormitöö tegemise sageduse põhjal.

Allikas: autorite arvutused tööealise elanikkonna uuringute andmetel 2021 ja 2025, 2018 aasta andmed Huws et al. 2019.

LISANDUNUD ON SISULOOJATE GRUPP

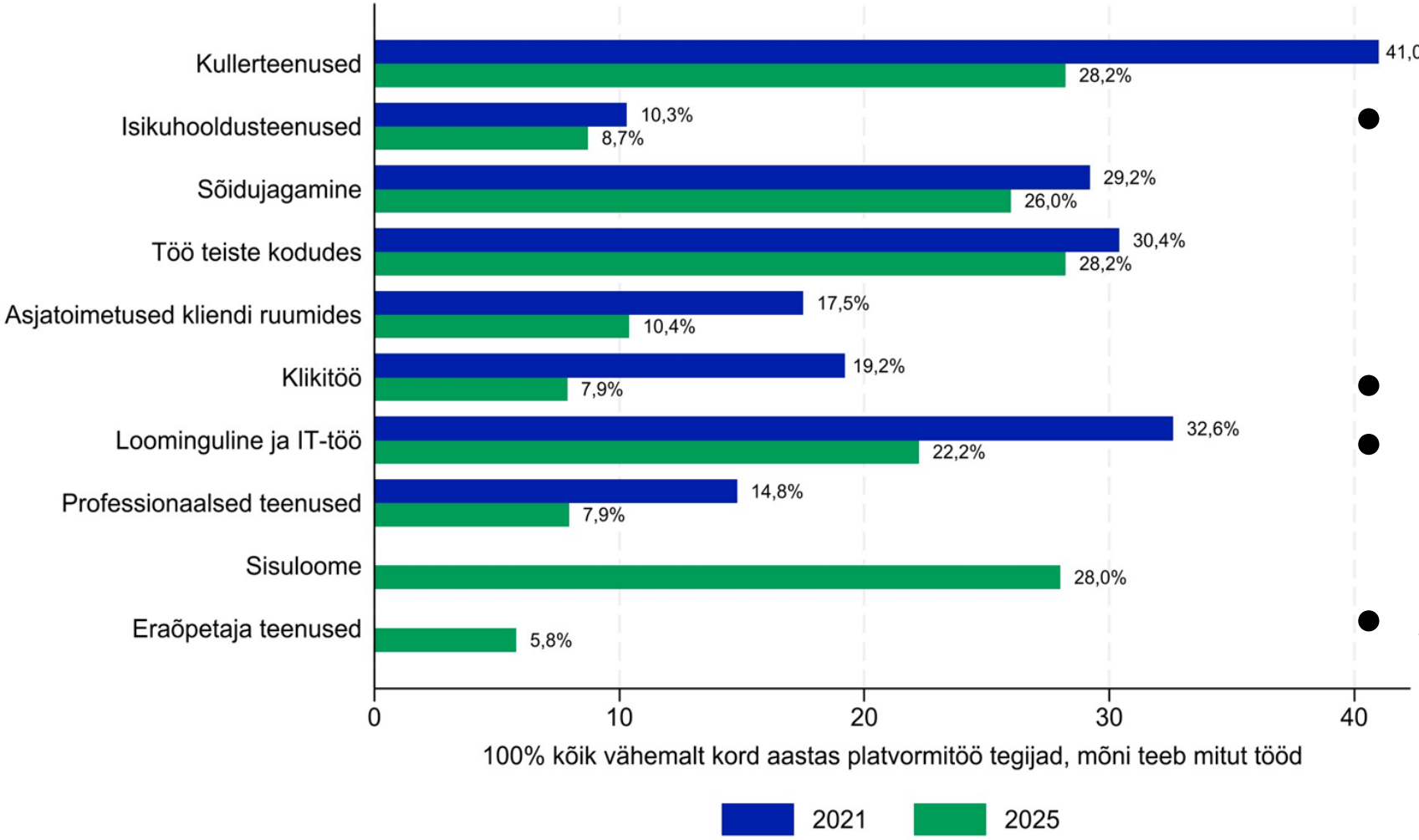

- Sõidujagamine
  - Regulaarne
  - Kuni kord aastas
- Töö teiste kodudes
- Kullerteenused

harvem

- Aastal 2025 regulaarsetest platvormitöö tegijatest:
  - 45% naised
  - 55% mehed

VÄHEMALT KORD NÄDALAS PLATVORMITÖÖD TEGEVATE INIMESTE PLATVORMITÖÖ TEGEMISE LIIGID AASTATEL 2021 JA 2025

Allikas: autorite arvutused tööealise elanikkonna uuringute andmetel 2021 ja 2025.

Milliseid töid tehakse regulaarselt platvormide kaudu IET valimis?

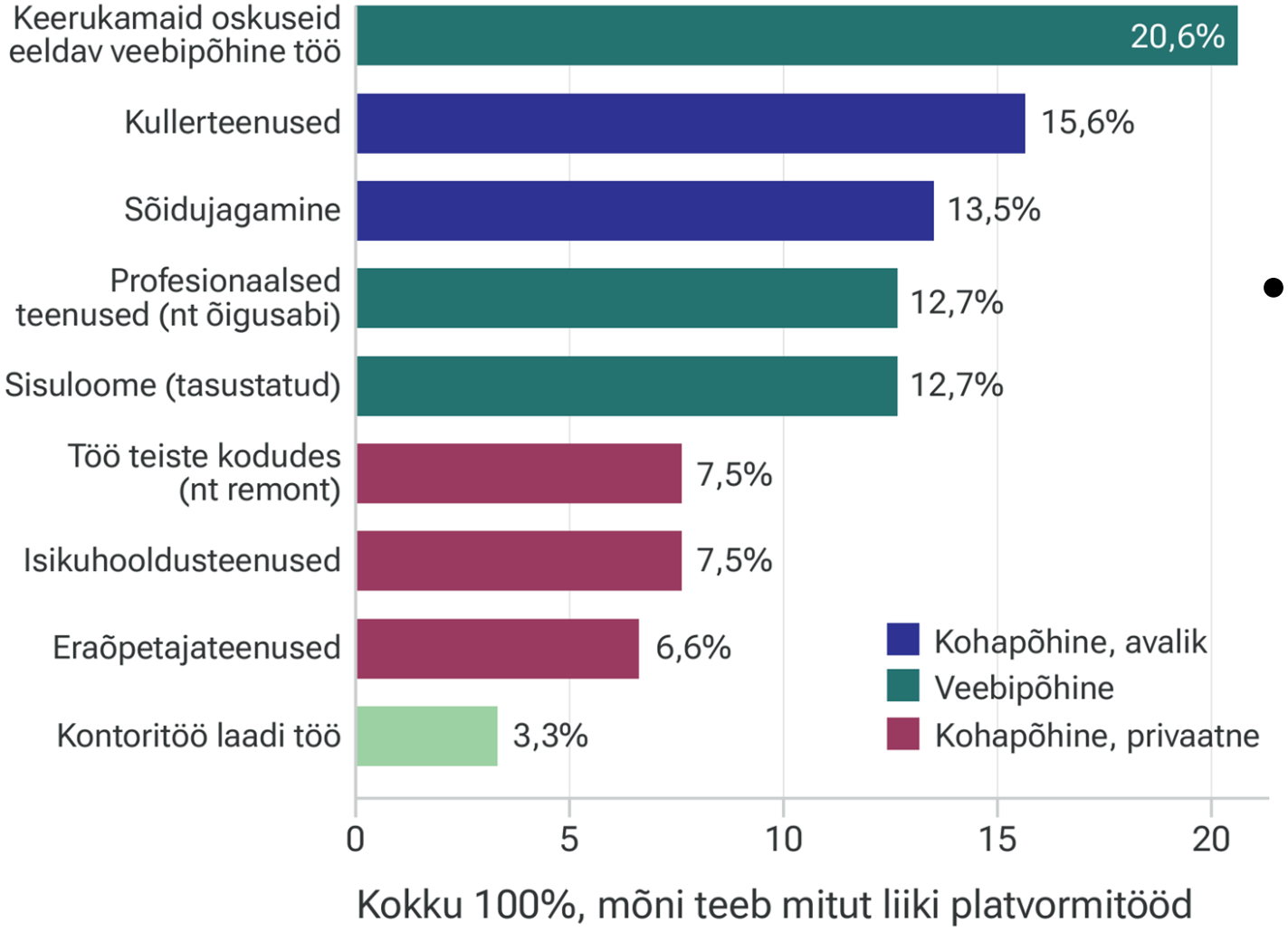

- Saame platvormitööd jagada kolmeks.

  - Kohapõhine avalik töö → 70% mehed.
  - Kohapõhine privaatne töö → 68% naised.
  - Veebibipõhine töö → 54% mehed.

Regulaarsete platvormitööde liigid (tehakse vähemalt kord nädalas).

Allikas: autorite arvutused IET küsitluse põhjal 2025

REGULAARSETE PLATVORMITÖÖ TEGIJATE VANUSELINE JAOTUS ON ÜHTLUSTUNUD

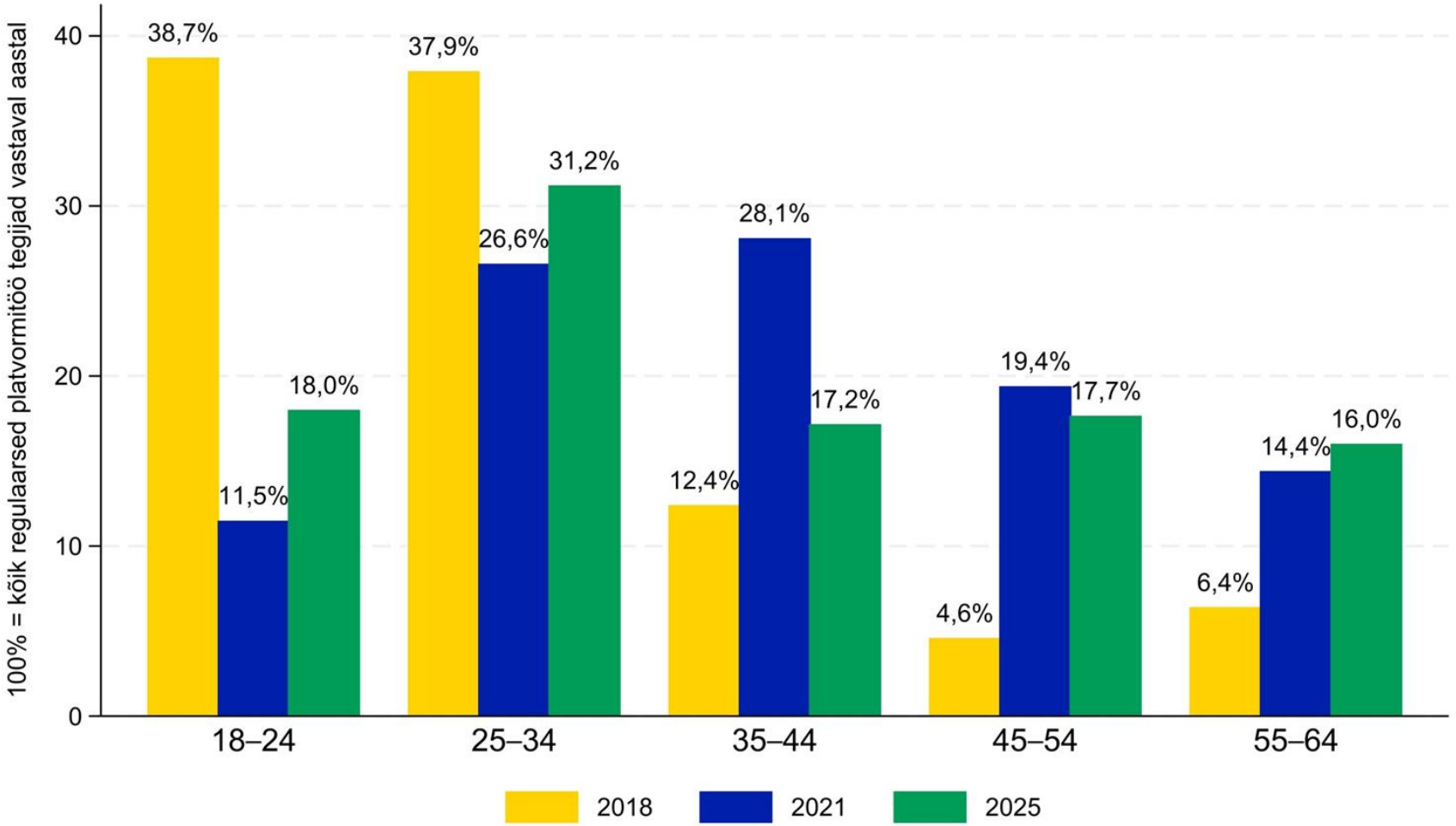

- Kõige nooremate osakaal on vähenenud võrreldes aastaga 2018.
- 25–34 aastased on saanud põhigrupiks.
- 35–44 aastaste osakaal on vähenenud.

VÄHEMALT KORD NÄDALAS PLATVORMITÖÖD TEGEVATE INIMESTE VANUSELINE JAOTUS 2018, 2021 JA 2025.

Allikas: autorite arvutused tööealise elanikkonna uuringute andmetel 2021 ja 2025, 2018 aasta andmed Huws et al. 2019.

REGULAARSETE PLATVORMITÖÖ TEGIJATE PÕHITÖÖ ON MUUTUNUD

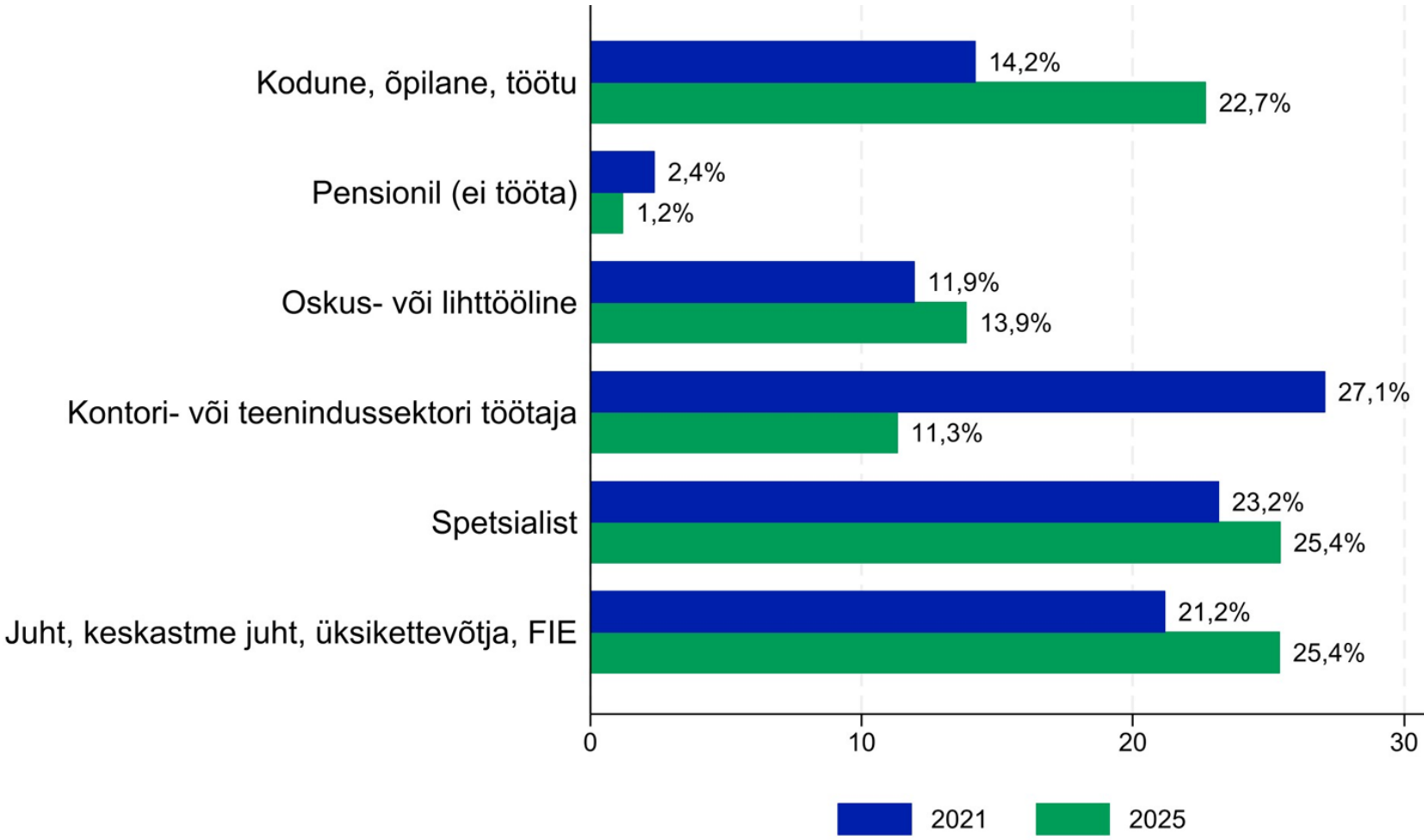

- Regulaarsetest platvormitöö tegijatest töötas
  2021. aastal **83%**
  2025. aastal **70%**
- Koduste, õpilaste ja töötute osakaal tõusnud.
- Kontori- või teenindussektoris hõivatute osakaal vähenenud.
- IET valimis madalama haridusega inimesed teevad platvormitööd

VÄHEMALT KORD NÄDALAS PLATVORMITÖÖD TEGEVATE INIMESTE TÖÖEALISTE INIMESTE ENESEMÄÄRATLUSLIK TÖÖALANE STAATUS AASTATEL 2021 JA 2025.

SÕIDUJAGAJA *VERSUS* LOOMINGULISE VÕI IT-ALASE TÖÖ TEGIJA (1)

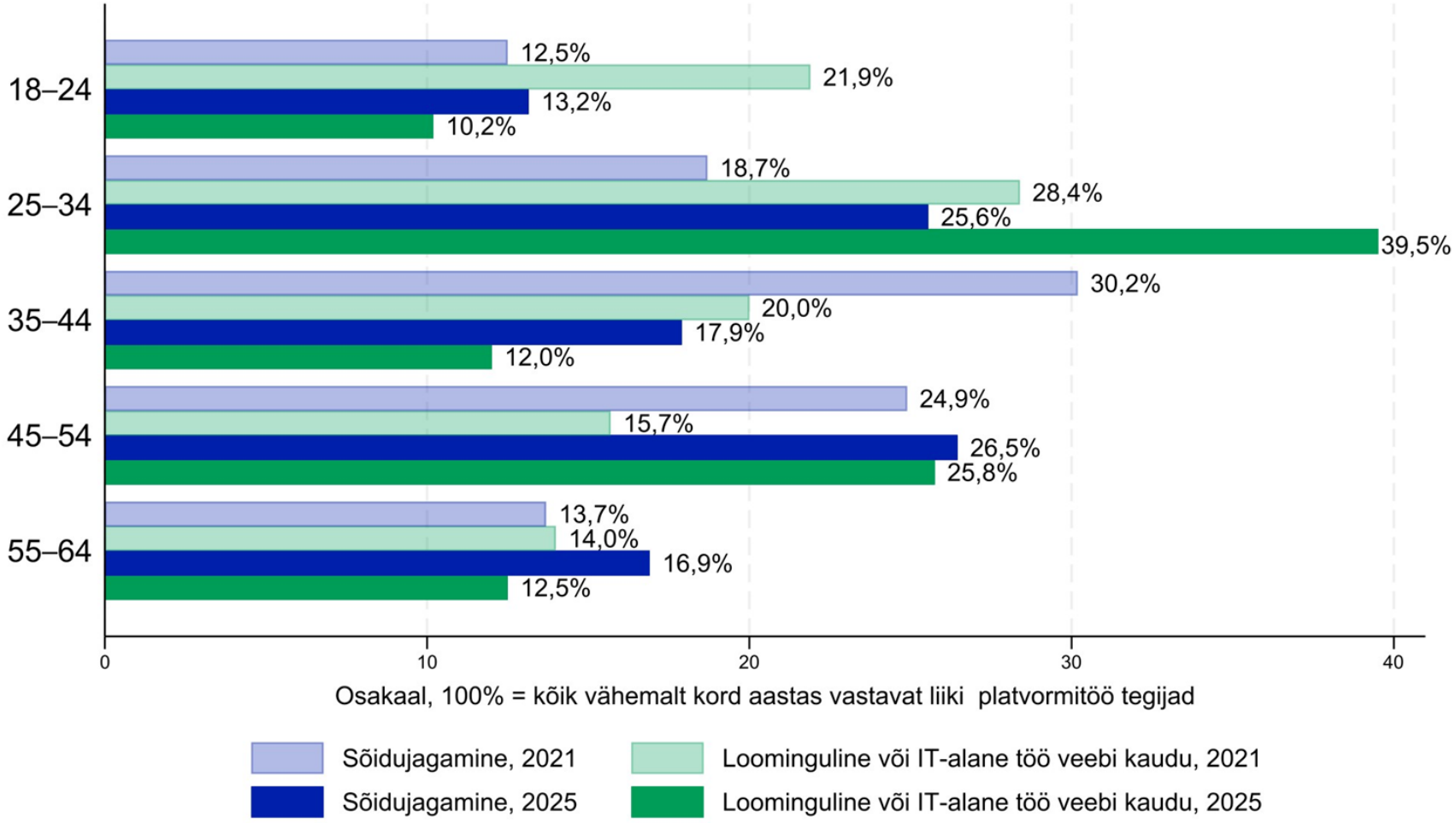

- **Mõlemad:**

25-34-aastaste osakaal ↑

35-44-aastaste osakaal ↓

- **Loominguline ja IT töö:**

18-24-aastaste osakaal ↓

45-54-aastaste osakaal ↑

VÄHEMALT KORD NÄDALAS PLATVORMITÖÖD TEGEVATE INIMESTE TÖÖEALISTE INIMESTE ENESEMÄÄRATLUSLIK TÖÖALANE STAATUS AASTATEL 2021 JA 2025.

Allikas: autorite arvutused tööealise elanikkonna uuringute andmetel 2021 ja 2025

SÕIDUJAGAJA *VERSUS* LOOMINGULISE VÕI IT-ALASE TÖÖ TEGIJA (2)

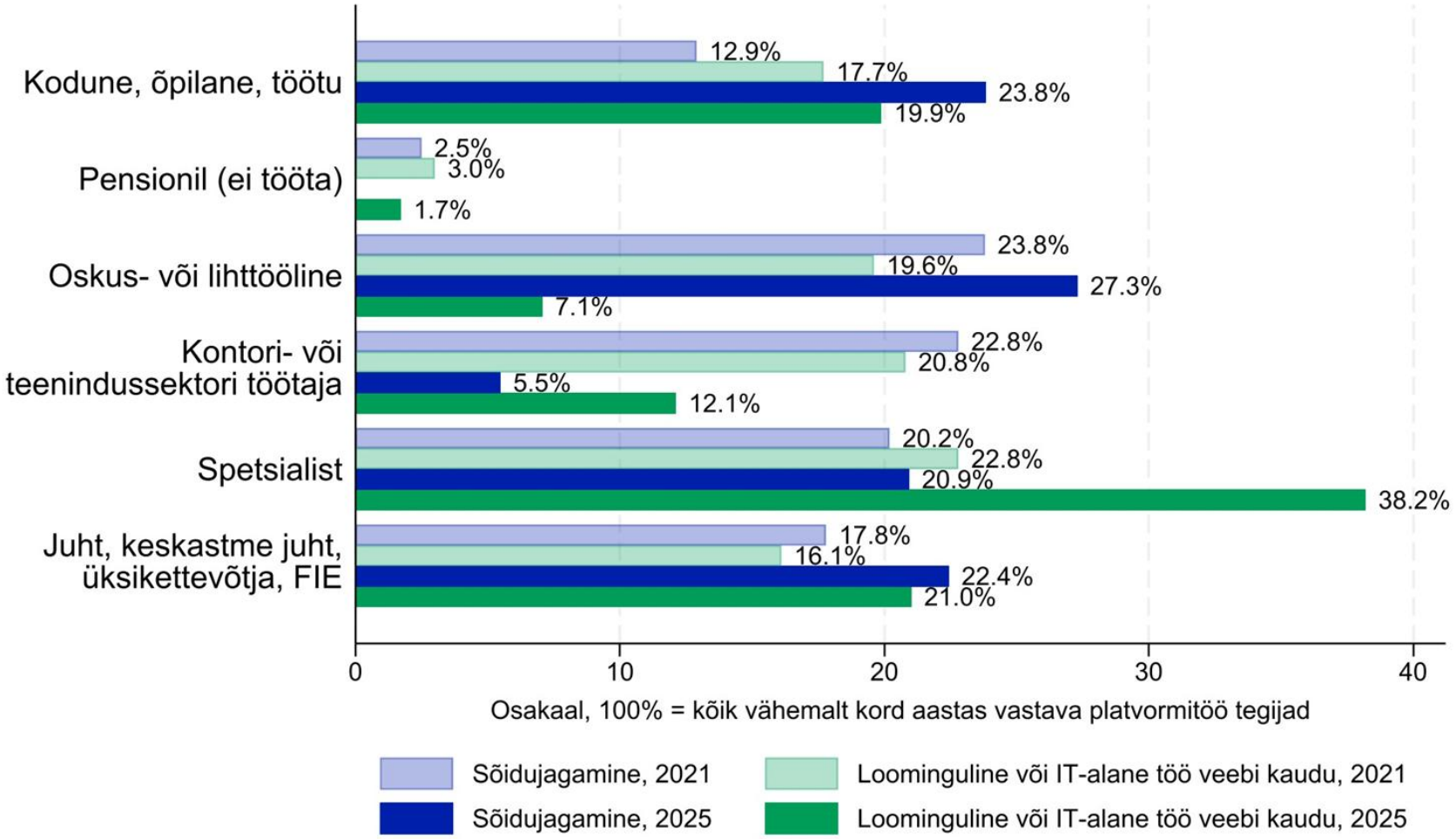

- Spetsialistid → veebitöö
- Oskus- ja lihttöölised → sõidujagamine
- Kontori- ja teenindussektori töötajad ei tee enam kumbagi

- Keskharidusega sagedamini sõidujagajad.
- Kõrgharidusega sagedamini veebitöö tegijad.

VÄHEMALT KORD NÄDALAS PLATVORMITÖÖD TEGEVATE INIMESTE TÖÖEALISTE INIMESTE ENESEMÄÄRATLUSLIK TÖÖALANE STAATUS AASTATEL 2021 JA 2025.

SÕIDUJAGAJAD JA TOIDUKULLERID TÖÖTAVAD KESKMISELT 100 TUNDI KUUS

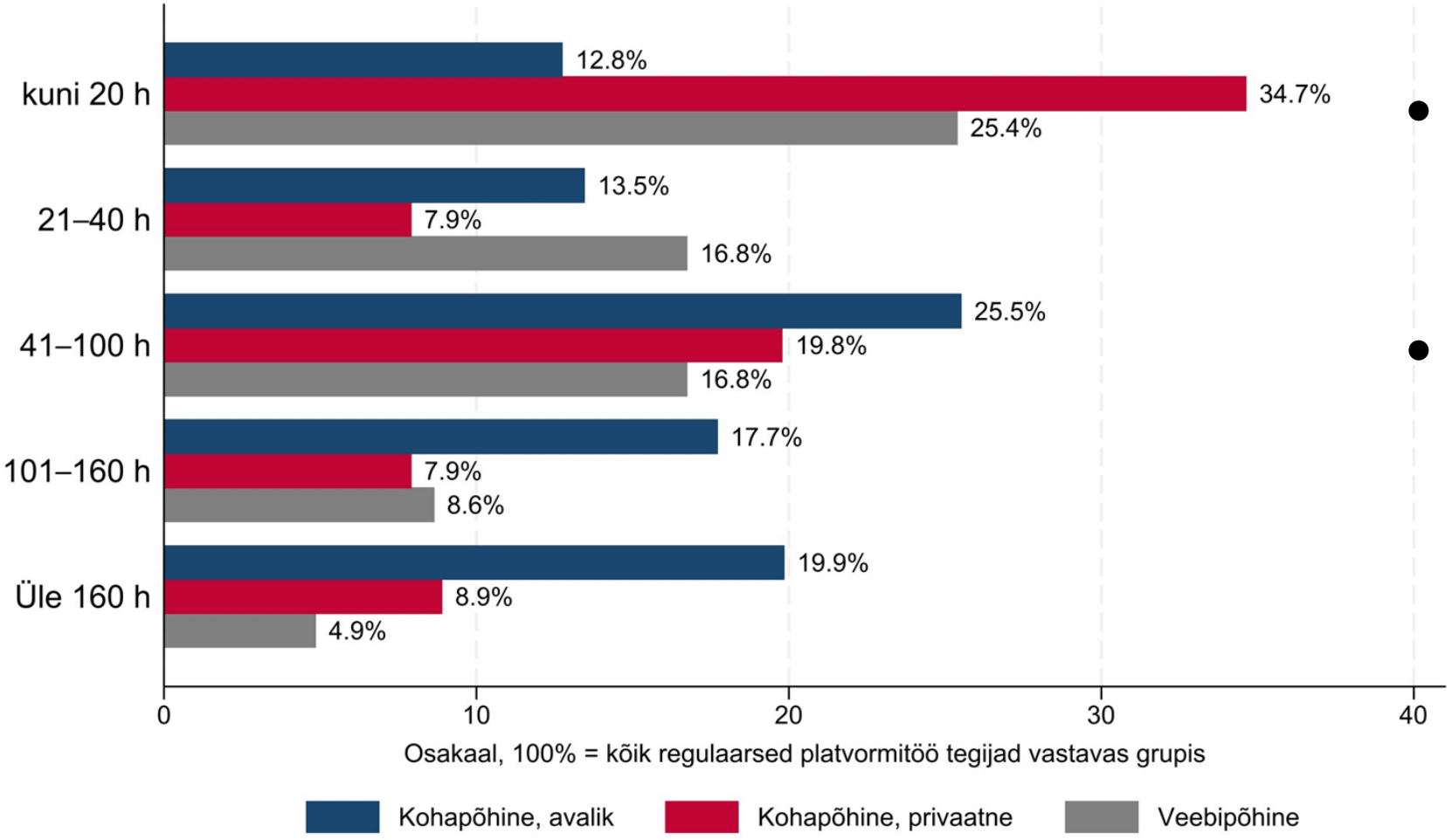

- Veebipõhise töö tegijad teevad seda keskmiselt 51 tundi kuus.
- 38% kohapõhise avaliku töö tegijatest märkisid põhjuse “Pole alternatiive” olulisuseks skaalal maksimaalse 10 või 9 või 8 punkti.

KOHAPÕHISTE JA VEEBIPÕHISTE PLATVORMITÖÖ TEGIJATE KUISED TÖÖTUNNID

Allikas: autorite arvutused IET küsitluse põhjal 2025

NETOSISSETULEKUD KÕIGIST ALLIKATEST IET KÜSITLUSE PÕHJAL

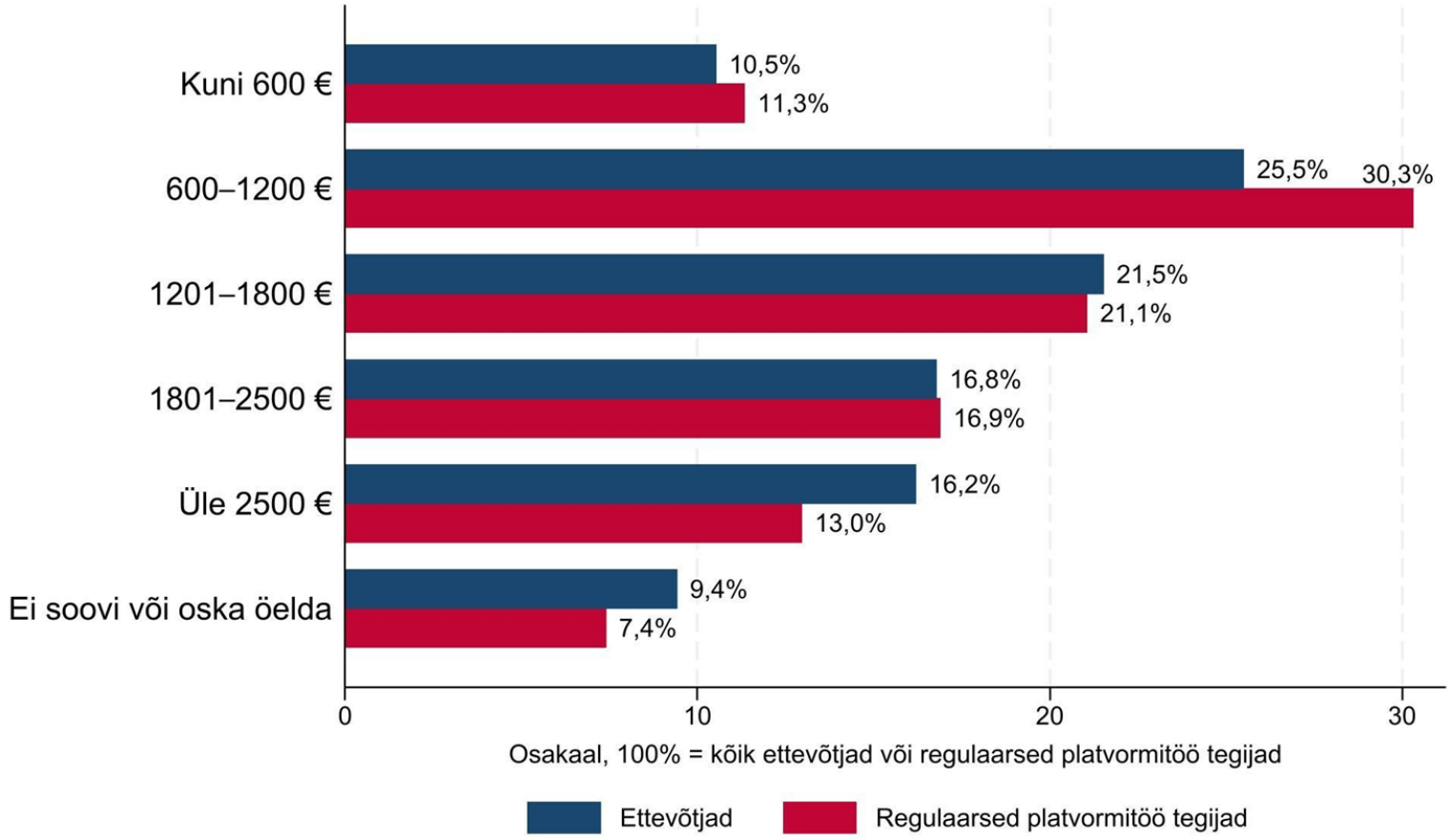

- Platvormitööga saadav sissetulek ei ole suur, kui see on peamine sissetulekuallikas: ainult kolmandikul üle 1200 euro.
- Enamik ettevõtjatest platvormitöö tegijaid (ligi 90%) tegi seda mõnele muule sissetulekule lisaks.
- 10% ehk suurusjärgus 2000 inimesele on see ainuke sissetulekuallikas

ETTEVÕTJATE JA VÄHEMALT KORD NÄDALAS PLATVORMITÖÖ TEGIJATE KUISED NETOSISSETULEKUD.

Allikas: autorite arvutused IET küsitluse põhjal 2025

JÄRELDUSED ANDMETE ANALÜÜSIST

- Platvormid pigem ei ole ühtne töövorm, sest näiteks veebipõhiste ja kohapõhiste tööde tegijatel erinevused
    - töökorralduses
    - platvormide võimalustes
- Platvormitöö positiivsed efektid avalduvad siis, kui see jääb muu tegevuse kõrvalt tehtavaks lisategevuseks.
- Kui platvormitööst saab põhisissetulek, väheneb paindlikkuse võimalus.

MIS EDASI?

- Kuidas luua mehhanismid, mis takistaksid töökoormuse kuhjumist?
- Parandada infot erinevate platvormide kaudu töötamise kohta → platvormid jagavad infot töötundide kohta (aga kas isikustatud?)
- Suurendada platvormitöö tegijate võimalusi tööga seotud riske maandada (nt kujundada tasu ja töömaht).
- Ooteaeg peaks olema tasustatud ja tööaja osa.